

INTERVIEW / BRECHTJE SCHOOFS / 'Mag ik u aaien?'

Geconcentreerd aait de jonge vrouw de baard van een grijze zestiger. Hij kijkt weg en begint maar wat te praten om zijn ongemak te maskeren. De beelden, in drieluik naast elkaar, laten kunstenaar Brechtje Schoofs (Utrecht, 1980) zien, terwijl ze mensen over de wang aait. De camera filmt haar in close-up, maar ook de mensen die geaaid worden. Dan loopt ze weg en laat soms iemand licht ontredderd achter. In vier dagen tijd aaide Brechtje Schoofs voor haar afstudeerproject 170 mensen over de wang en interviewde ze sommigen thuis:

“Ik koos ervoor om mensen in Rotterdam te benaderen, omdat ik die stad goed ken. In dertig minuten wilde ik verschillende mensen uit verschillende culturen en milieus voor de camera brengen. Sommigen waren meer aangedaan dan anderen, en zelf voelde ik ook dat ik een grens moest overgaan: na verloop van tijd krijgt het aaien ook iets intimiderends.” Schoofs wil laten zien hoe mensen omgaan met het ongemak: “Het klinkt heel aardig als je vraagt of je iemand mag aaien, maar je komt heel dichtbij die ander. Het is heel confronterend.”

Schoofs, die op de academie St. Joost in Breda eerst een documentaire filmopleiding volgde en dit jaar afstudeerde in de richting Autonome Vormgeving, ziet film als haar medium: “De camera biedt een zekere bescherming, mensen zijn eerder bereid om mee te werken, maar anderen reageren bijvoorbeeld veel agressiever.”

Schoofs beweegt zich op het vlak tussen documentair en performance: “Documentaires zijn vaak lineair, er is een begin en een eind. Ik werk juist niet-lineair, mijn werk gaat over controle en het loslaten van controle. Je pleegt een actie voor de camera en kijkt dan wat er gebeurt. Mijn rol wordt ook duidelijk in beeld gebracht. Je ziet me voor de camera.”

Hoewel de kunstenaar precies weet wat ze doet, is er ook het aspect van het onverwachte: “De werkelijkheid kan het over nemen, in die zin dat iemand iets onverwachts doet. Zo aait bijvoorbeeld een Turkse vrouw mijn gezicht, in plaats van ik het hare. Zulke gebeurtenissen maken het spannend en laten ook zien hoe communicatie cultureel bepaald is.”

De reacties noemt ze vaak wel voorspelbaar, maar volgens haar zit het mooie en fascinerende in de verschillende details, een oogopslag, een onzeker uitgesproken zinnetje: “Ik probeer een sociologisch portret te maken van de mensen die ik film, op een beeldende manier. Daarom spreek ik ze ook thuis, om te laten zien wie ze zijn. Ik ben geïntrigeerd door kwetsbaarheid en ongemakkelijkheid, ik probeer iemands kwetsbaarheid aan het licht te brengen.”